

Aan: Rob Jetten, Henri Bontenbal

CC: Jan Paternotte, Bart van den Brink

Datum: 17 november 2025

Betreft: Brief Werkgroep Kind in azc ten behoeve van de formatie

Geachte heer Jetten en heer Bontenbal,



Namens de Werkgroep Kind in azc, een coalitie van zeven organisaties die zich inzetten voor de rechten en het welzijn van kinderen in de Nederlandse asielopvang, richten wij ons tot u in uw rol in de huidige kabinetsformatie.

De Werkgroep Kind in azc, bestaande uit Defence for Children, Save the Children, Stichting de Vrolijkheid, VluchtelingenWerk Nederland, INLIA Foundations, UNHCR en War Child, zet sinds 2010 de rechten van kinderen centraal op basis van het VN-Kinderrechtenverdrag. Dit verdrag bepaalt dat het belang van het kind een eerste overweging moet zijn bij beleid en beslissingen die kinderen raken. Ook kinderen in de asielopvang zijn in de eerste plaats kinderen, met dezelfde rechten op bescherming, ontwikkeling en participatie als ieder ander kind in Nederland.

Zorgwekkende situatie in de asielopvang

Het aandeel kinderen in de asielopvang is groot, en hun leefomstandigheden blijven vaak onder de minimale normen die volgen uit de Opvangrichtlijn (2013/33 EU). Op dit moment verblijven meer dan 19.000 kinderen in asielopvanglocaties, waarvan meer dan 8.000 kinderen in noodvoorzieningen. Al jarenlang wijzen diverse rapporten¹ en signalen op structurele tekortkomingen die leiden tot stress, ontwikkelingsachterstanden en gezondheidsproblemen. De noodopvang, ooit bedoeld als tijdelijke maatregel, heeft een permanent karakter gekregen. En het voortdurende sluiten en openen van locaties leidt tot frequente overplaatsingen, waardoor kinderen geen stabiele basis kunnen opbouwen.

Deze situatie staat op gespannen voet met de verplichtingen van Nederland onder het VN-Kinderrechtenverdrag, de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag², en met aangenomen moties van de Tweede Kamer op 2 oktober 2025, waaronder:

- **Motie-Van Nispen (SP):** Minimale eisen voor opvanglocaties waar kinderen verblijven;
- **Motie-Piri (PvdA/GL):** Ouders van asielkinderen minimaal een week van tevoren informeren bij verhuizing;
- **Motie-Van Zanten (NSC):** Asiel- en beroepszaken met kinderen met voorrang behandelen;
- **Motie-Van Nispen (SP):** Zorgen dat opvanglocaties beschikken over voorzieningen zoals onderwijs en speelruimte;

¹ Inspectie Justitie en Veiligheid, 15 januari 2025, [Brief Toezicht Inspectie Justitie en Veiligheid Ter Apel](#); Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, 26 februari 2025, [‘Het risico op blijvende gezondheidsschade vereist nu verbetering voor de meest kwetsbare asielzoekers’](#); Gezamenlijke brief Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie van het Onderwijs, en Nederlandse Arbeidsinspectie, 3 mei 2023, [‘Gebrek aan verbetering situatie asielkinderen vraagt om direct ingrijpen’](#); Adviesraad Migratie en Raad voor het Openbaar Bestuur, 26 maart 2025, [‘Goed geregeld: asielopvang als maatschappelijke opgave’](#); VluchtelingenWerk Nederland, 11 januari 2024, [‘Gevlucht en Vergeten? No.2 - Leefomstandigheden in de \(crisis\)- noodopvang voor asielzoekers’](#); VluchtelingenWerk Nederland, december 2024, [‘We moeten het als ons thuis zien, maar zo voelt het niet’](#); Pharos, Rode Kruis, en Dokters van de Wereld, 18 december 2024, [‘Uitzichtloos in de opvang’](#); Kinderrechten.nl, 22 oktober 2024, [‘Kinderrechtencollectief: 65% meer kinderen in noodopvang is onacceptabel’](#)

² Gerechtshof Den Haag, [ECLI:NL:GHDHA:2022:2429](#), 20 december 2022, [‘verbiedt de Staat en het COA om kwetsbare asielzoekers in een noodopvanglocatie of een crisisnoodopvanglocatie plaatsen, tenzij in die locatie in hun specifieke opvangbehoefte kan worden voorzien’](#)

- **Motie-Podt (D66):** om psychosociale ondersteuning structureel te verankeren in alle vormen van opvang.

Wij verzoeken u dringend deze urgente problematiek en onderstaande aanbevelingen te betrekken bij de formatiegesprekken, zodat het belang en welzijn van kinderen in de asielopvang een centrale plaats krijgt in het nieuwe regeerakkoord.

1. Verbeter de leefomstandigheden in de opvang

Zorg dat elke locatie voldoet aan minimale eisen voor privacy, veiligheid, kindvriendelijkheid en zelfredzaamheid. De Werkgroep Kind in azc heeft hiervoor [Uitgangspunten Kindvriendelijke en Veilige Asielopvang \(2025\)](#) opgesteld, dat als kwaliteitskader kan dienen.

2. Minimaliseer overplaatsingen en bevorder stabiliteit

Kinderen in de opvang worden vaak meerdere keren per jaar overgeplaatst, met grote gevolgen voor hun ontwikkeling. Wij vragen om beleid dat overplaatsingen tot een minimum beperkt, onder meer door:

- Een goede eerste plaatsing van het kind op een reguliere en kindvriendelijke opvanglocatie;
- Het afschaffen van gemeentelijk doelgroepenbeleid dat verhuizingen in de hand werkt;
- Het loskoppelen van opvang en asielpcedure, zodat kinderen tijdens de procedure niet onnodig hoeven te verhuizen;
- Investeren in kleinschalige, structurele opvangvoorzieningen;
- Wettelijke borging van tijdige informatie aan ouders (zoals vastgelegd in de motie-Piri, 2025).

3. Versterk toegang tot onderwijs, zorg en dagbesteding

Elk kind moet snel toegang krijgen tot onderwijs, jeugdgezondheidszorg en psychosociale ondersteuning.

- Structurele uitvoering van de motie-Podt (2025) is hiervoor noodzakelijk;
- Kinderen dienen met voorrang geplaatst te worden in opvanglocaties met onderwijsvoorzieningen en ruimte voor spel en recreatie;
- Crisis- en noodopvanglocaties zijn hiervoor vaak ongeschikt en dienen zo spoedig mogelijk te worden afgebouwd.

4. Investeer in kindparticipatie en informatievoorziening

Zorg dat kinderen en ouders begrijpelijke informatie krijgen over procedures, rechten en plichten, in taal en vorm die past bij hun leeftijd. Voorkom dat kinderen als tolk optreden. Stimuleer inspraak via jeugdraden of jongerenpanels op opvanglocaties, zodat hun stem wordt gehoord bij inrichting en beleid.

5. Geef speciale aandacht aan kinderen zonder ouders (amv's)

Voor deze kwetsbare groep is een specialistisch aanmeldcentrum nodig, met opvang en begeleiding afgestemd op hun leeftijd, achtergrond en beschermingsbehoeften. Investeer in kleinschalige, stabiele opvangvormen met professionele begeleiding, onderwijs en psychosociale ondersteuning.

6. Verbeter samenwerking tussen COA, gemeenten en zorginstanties

Zorg voor een structureel mechanisme voor kennisdeling tussen COA, GZA, jeugdgezondheidszorg en lokale partners, inclusief monitoring op kindveiligheid en welzijn.

Wij benadrukken dat de situatie van kinderen in de asielopvang geen onderdeel mag zijn van de politieke polarisatie rondom migratie, maar vraagt om humane, structurele oplossingen in lijn met het VN-Kinderrechtenverdrag, de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag, en aangenomen moties. De Werkgroep Kind in azc is graag bereid de aanbevelingen nader toe te lichten en praktijkervaringen te delen ten behoeve van de formatiebesprekingen en toekomstige beleidsvorming.

Wij danken u voor uw aandacht voor deze urgente kwestie en kijken uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,
namens de Werkgroep Kind in azc

Tessa Terpstra
Voorzitter

De Werkgroep Kind in azc is een coalitie van Defence for Children, Save the Children, Stichting de Vrolijkheid, VluchtelingenWerk Nederland, INLIA Foundations, UNHCR en War Child. De Werkgroep is opgericht in 2010 om ervoor te zorgen dat de asielopvang voor kinderen voldoet aan de eisen van het VN-Kinderrechtenverdrag. De leden van de Werkgroep bundelen hun krachten om de rechten van kinderen in de asielopvang en hun situatie te verbeteren.